

Рис. 5. Темпи зростання середньомісячної заробітної плати у 2015–2017 рр., % від попереднього року

Складено за даними Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukr.stat.gov.ua>.

Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти

Концепція «Нова українська школа», затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, передбачає докорінне реформування загальної середньої освіти і має на меті досягнення таких цілей:

- новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві;
- умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно;
- наскрізний процес виховання, який формує цінності;
- децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію;
- педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками;
- орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм;

– нова структура школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набути компетентностей для життя;

– справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти;

– сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу.

Реформування змісту освіти відбувається на компетентнісній основі й передбачає модернізацію її змісту, це вимагає створення принципово нових стандартів середньої освіти, які мають ґрунтуватися на компетентнісному та особистісно орієнтованому підходах до навчання, враховувати вікові особливості психофізичного розвитку дитини на кожному з рівнів освіти, орієнтуватися на здобуття школярами умінь і навичок, необхідних сучасній людині для успішної самореалізації в професійній діяльності, особистому житті, громадській активності.

Зміст повної загальної середньої освіти має задовольнити освітні потреби кожної дитини відповідно до її інтересів, здібностей, життєвих намірів. З огляду на це, поряд з використанням типових програм, рекомендованих МОН, буде розширена автономність навчального закладу у формуванні власних освітніх програм, які повинні передбачати широку варіативність, враховувати індивідуальний стиль і траєкторію навчання кожного учня.

Уже з цього, 2018/2019 н. р., впроваджуватиметься Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. Його розроблено у відкритому експертному діалозі, до якого були залучені найкращі вчителі-практики, науковці, громадські активісти, представники батьківських спільнот, іноземні консультанти. Проаналізовано найкращі міжнародні практики та успішний досвід упровадження інновацій у початковій освіті в Україні, проведено 12 робочих зустрічей, 7 тижневих сесій.

Новий Державний стандарт початкової освіти визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти, загальний обсяг їхнього навчального навантаження в базовому навчальному плані початкової освіти та форму державної атестації. Він ґрунтується на таких принципах:

1. Презумпція талановитості дитини.

Забезпечення рівного доступу до освіти, заборона будь-яких форм дискримінації. Не допускати «селекція» дітей на підставі попереднього відбору на індивідуальному, груповому та інституційному рівнях.

2. Цінність дитинства.

Відповідність освітніх вимог віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру.

3. Радість пізнання.

Організація пізнавального процесу, який приносить радість дитині, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини. Широке використання в освітньому процесі дослідницької та проектної діяльності.

4. Розвиток особистості.

Замість «навченої безпорадності» – плекання самостійності та незалежного мислення. Підтримка з боку вчителя/вчительки розвиватиме у дітей самоповагу та впевненість у собі.

5. Здоров'я.

Формування здорового способу життя і створення умов для фізичного й психоемоційного розвитку, що надзвичайно важливо для дітей молодшого шкільного віку.

6. Безпека.

Створення атмосфери довіри і взаємоповаги. Перетворення школи на безпечне місце, де немає насильства і цькування.

Розбудова Нової української школи – це довготермінова реформа, розрахована на десятиліття (2016–2029 рр.). План упровадження передбачає наступність дій і відповідне ресурсне забезпечення на кожному етапі, а також ураховує загальний контекст суспільних змін.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 903-р. затверджено «План заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Зокрема, на 2018 р. серед іншого заплановано підготовку нових підручників та інших навчальних матеріалів для початкових класів відповідно до нового Державного стандарту початкової освіти; удосконалення навичок учителів початкової школи; розробка національної електронної платформи «Нова українська школа»; створення нового освітнього середовища.

Фінансове забезпечення НУШ

Умовою успішної реалізації реформи загальної середньої освіти є належне фінансове забезпечення кожного етапу впровадження Нової української школи.

Зміст освіти НУШ формується через Державні стандарти та освітні програми, що, у свою чергу, вимагає оновлених підручників, посібників та інших навчальних матеріалів. На видання, зберігання та доставку підручників із бюджету 2018 р. виділено 305,7 млн грн (рис. 6).

Нова школа потребує нового вчителя, який стане агентом змін. Сучасний педагог є коучем, фасилітатором, тьютором та ефективним модератором індивідуальної освітньої траєкторії дитини. Тому суттєвих змін зазнає зміст та процес підготовки вчителя. На підвищення кваліфікації вчителів НУШ у 2018 р. виділено 370,3 млн грн. Обсяг субвенції на підвищення кваліфікації вчителів розподіляється за напрямками: оплата праці та витрати на відрядження тренерів, тренерів-педагогів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти (ІППО); витрати на відрядження вчителів і навчальні матеріали для підвищення їхньої кваліфікації (рис. 7).

Також на розроблення курсу дистанційного навчання для підвищення кваліфікації вчителів виділено 11,8 млн грн (рис. 8).

Нова українська школа вимагає сучасного освітнього середовища, що сприятиме вільному та всебічному розвитку дитини. Трансформації зазнають фізичне просторово-предметне оточення, програми та засоби навчання. На забезпечення учнів початкових класів навчальними засобами та мобільними меблями виділено 998,78 млн грн. Зазначені кошти розподіляються за кількома напрямками (рис. 9).

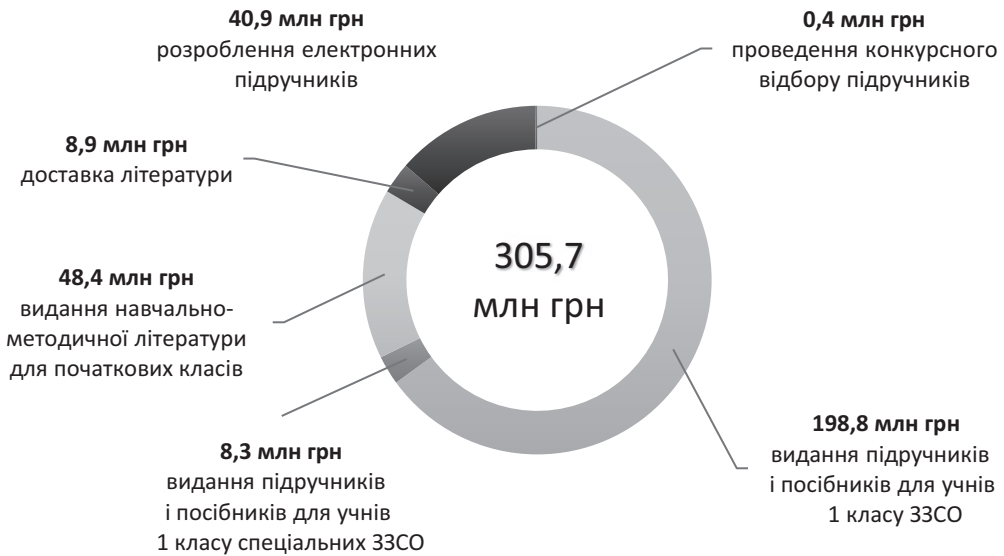

Рис. 6. Видатки на підручники, посібники НУШ

Джерело: Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246-19; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів» від 11.04.2018 № 284; спільний наказ МОН та МФ України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2018 рік» від 20.02.2018 № 173/302.

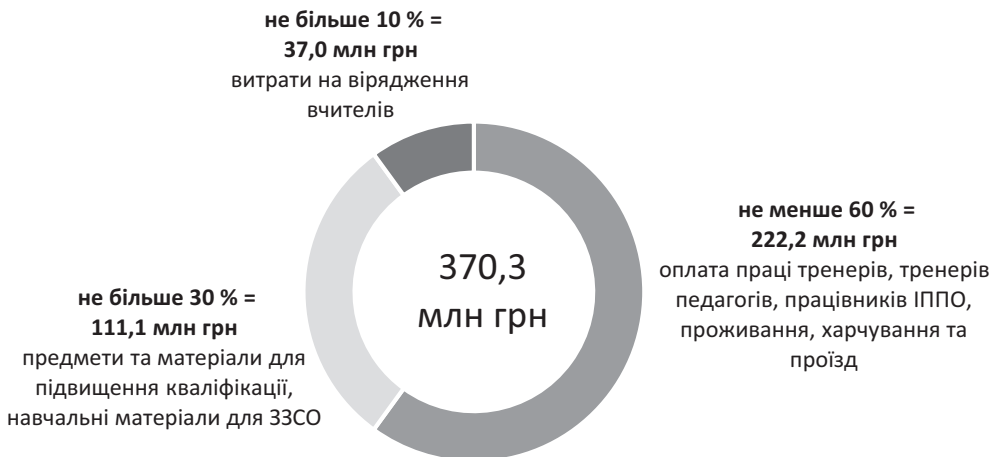

Рис. 7. Розподіл обсягу субвенції на підвищення кваліфікації вчителів за напрямками

Джерело: Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246-19; постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»» від 04.04.2018 № 237.

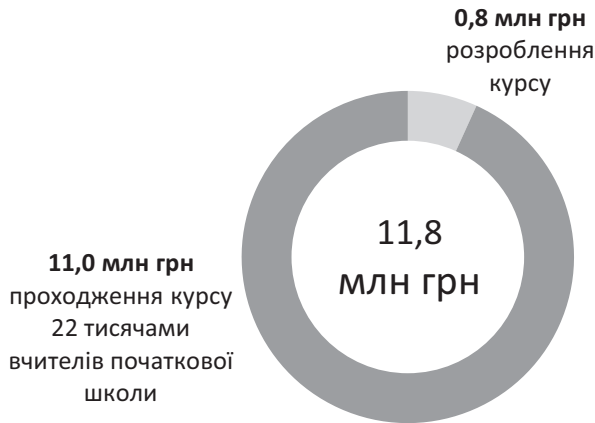

Рис. 8. Видатки на курс дистанційного навчання для підвищення кваліфікації вчителів

Джерело: Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246-19; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів» від 11.04.2018 № 284; спільний наказ МОН та МФ України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2018 рік» від 20.02.2018 № 173/302.

Рис. 9. Розподіл обсягу субвенції на закупівлю дидактичних матеріалів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання за напрямками

Джерело: Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246-19; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів» від 11.04.2018 № 284; спільний наказ МОН та МФ України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2018 рік» від 20.02.2018 № 173/302.

Закупівля дидактичних матеріалів, сучасних меблів та комп'ютерного обладнання здійснюється на засадах співфінансування державного та місцевих бюджетів (рис. 10).

Субвенція на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти («Нова українська школа») включає видатки споживання (370,3 млн грн на підвищення кваліфікації вчителів) та розвитку (998,8 млн грн на закупівлю дидактичних матеріалів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання) (рис. 11).

Також для початкової школи виділено 163,8 млн грн на придбання персональних комп'ютерів/ноутбуків і техніки для друкування, копіювання, сканування та ламінування з витратними матеріалами (рис. 12).

Освітній простір НУШ не обмежується питаннями ергономіки. Організація нового освітнього середовища потребує широкого використання нових ІТ-технологій. На створення національної освітньої електронної платформи для розміщення навчальних ресурсів виділено 54,6 млн грн (рис. 13).

Загалом у 2018 р. з державного бюджету на Нову українську школу передбачено видатки в сумі 1 млрд 905 млн грн.

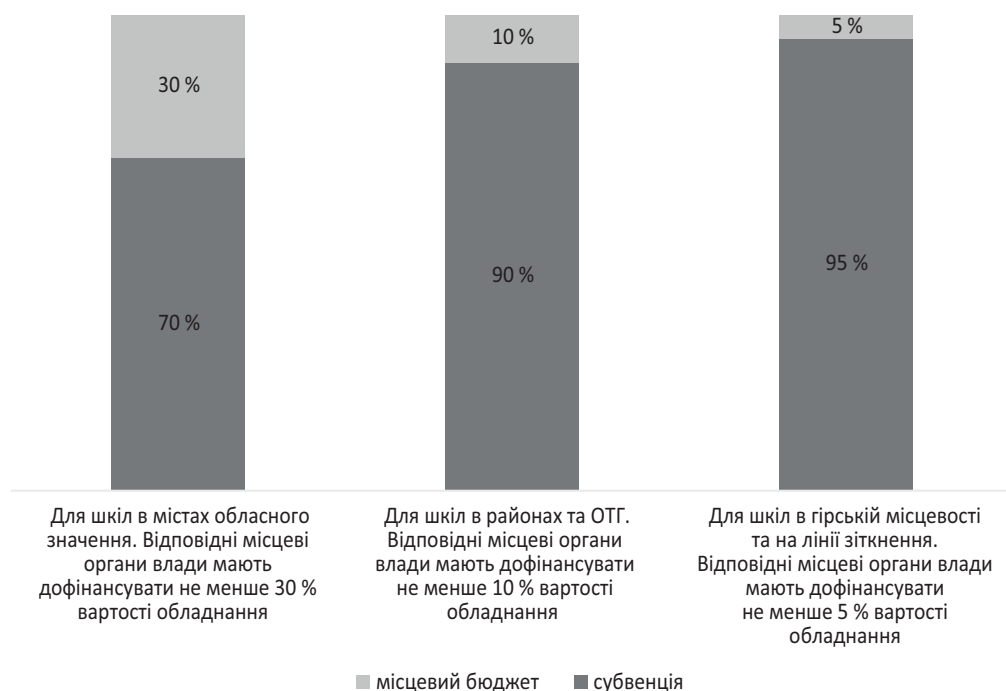

Рис. 10. Співфінансування закупівлі обладнання для облаштування фізичного просторово-предметного оточення

Джерело: Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246-19; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів» від 11.04.2018 № 284; спільний наказ МОН та МФ України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2018 рік» від 20.02.2018 № 173/302.

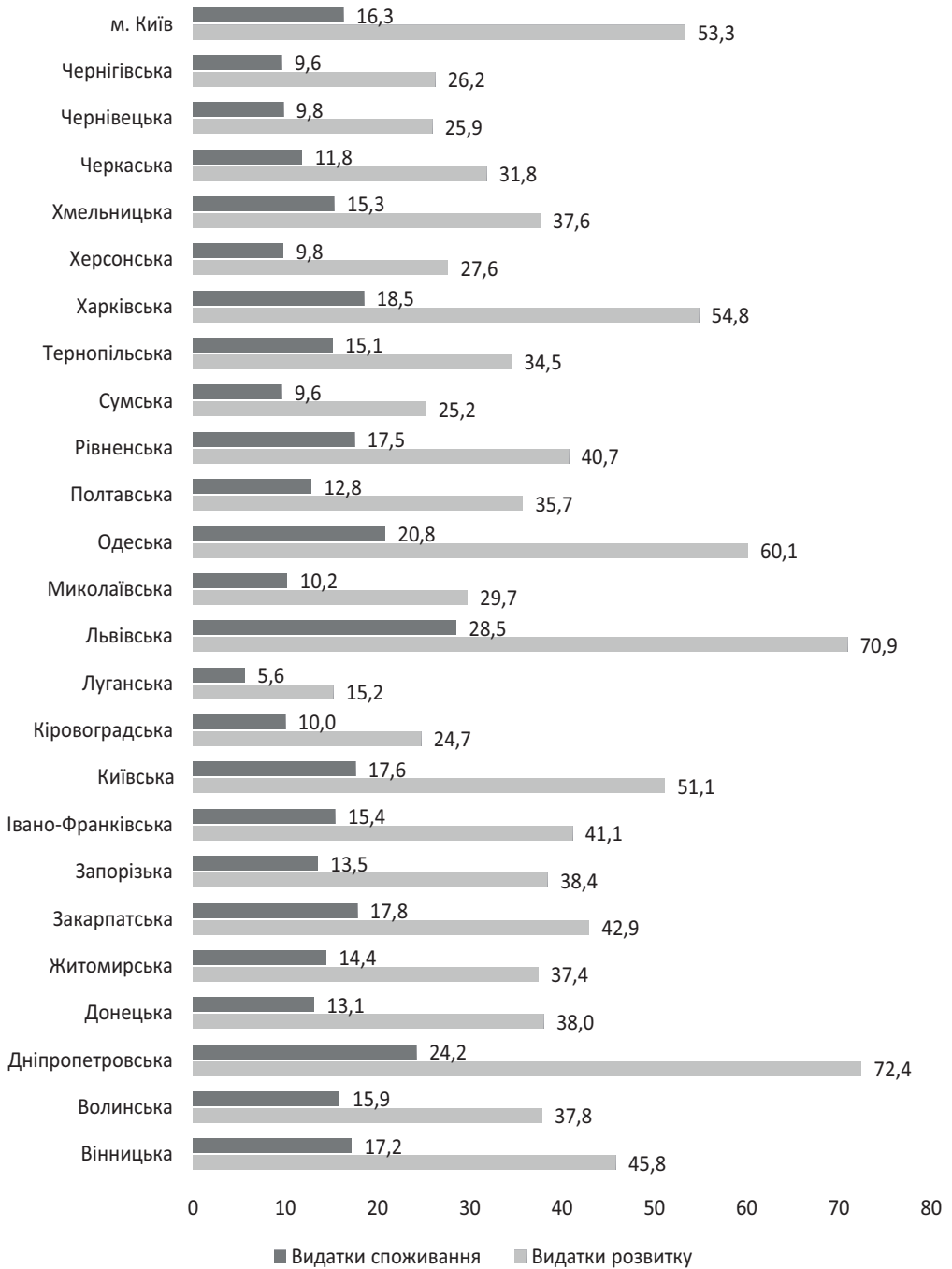

Рис. 11. Розподіл обсягу субвенції на НУШ за регіонами, млн грн

Джерело: Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246-19; постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» від 04.04.2018 № 237.

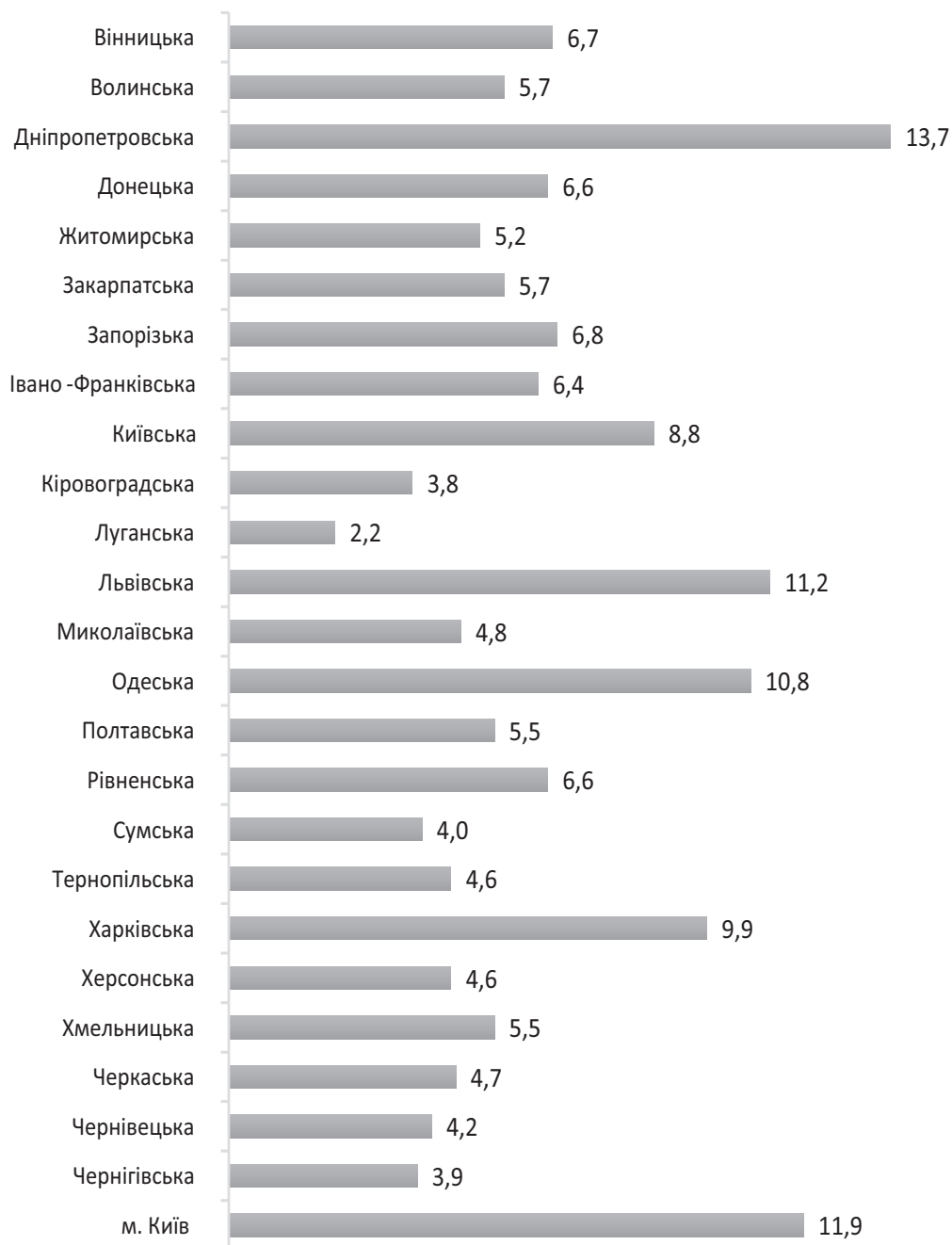

Рис. 12. Видатки на придбання техніки для початкової школи за регіонами, млн грн

Джерело: розпорядження Кабінету Міністрів України «Про розподіл нерозподілених видатків освітньої субвенції для територій Донецької та Луганської областей, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, у 2017 році» від 18.12.2017 № 929-р; наказ МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо використання коштів освітньої субвенції» від 19.01.2018 № 58.

Рис. 13. Видатки на національну освітню електронну платформу

Джерело: Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246-19; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів» від 11.04.2018 № 284; спільний наказ МОН та МФ України «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2018 рік» від 20.02.2018 №173/302.

Пілот НУШ – 100 шкіл по всій країні

У 2017/2018 н. р. у перших класах 100 закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України «Про проведення всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів» від 13.07.2017 № 1028) освітній процес здійснювався в рамках дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня з теми «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти».

Метою експерименту є розроблення, наукове обґрунтування та практична перевірка навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти (ДСПО).

З метою здійснення науково-методичного супроводу експерименту створено й організовано спеціальну науково-методичну раду, до складу якої входять учені, методисти та вчителі-практики.

Розроблено тренінгові модулі для підготовки тренерів-консультантів і вчителів 200 перших класів загальноосвітніх закладів – учасників експерименту.

Проведено аналіз 25 навчально-практичних семінарів для педагогів 100 загальноосвітніх закладів – учасників експерименту, враховано зауваження та побажання учасників щодо тренінгових модулів. Група авторів створила навчально-методичний посібник «Нова українська школа: поради для вчителів» (за загальною редакцією Н. М. Бібік). Його електронні версії було надіслано до експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів.

З метою формування системи надання методичної допомоги для педагогів, які беруть участь в експерименті, було створено обласні творчі групи, до скла-

ду яких увійшли вчителі початкових класів, методисти, науковці; проведено консультації, круглі столи, на яких обговорювали питання організації навчально-виховного процесу: забезпечення навчально-методичною літературою для реалізації інтегрованого навчання, складання розкладу уроків, ведення шкільної документації.

За рахунок місцевих бюджетів передбачено кошти на обладнання навчального середовища. На належному рівні облаштовано робочі місця вчителів, здійснено закупівлю багатофункціональних пристроїв

Моніторинг упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти

З метою оцінювання ефективності нових підходів до навчання в початковій школі Міністерством освіти і науки України, ДНУ «Інститут освітньої аналітики», ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» було здійснено моніторинг процесу впровадження нового ДСПО. I етап проведено у жовтні 2017 р., II етап – у травні–червні 2018 р.

Моніторингове дослідження охопило 100 шкіл, 200 вчителів, 2000 батьків учнів та 50 тренерів – учасників експерименту впровадження нового ДСПО.

Нижче подано аналітичні дані за результатами проведеного моніторингу за період від початку експерименту (1 вересня 2017 р.) до закінчення навчального року (травень 2018 р.).

Ключовим результатом упровадження нового державного стандарту є зміни, що відбулися в навчальному процесі.

Позитивні зміни, що відбулися за результатами впровадження нового ДСПО

Директори шкіл – учасники експерименту зазначили, що за час упровадження пілотного проекту підвищився рівень фахової підготовки вчителів, зросла зацікавленість учнів у навчанні та збільшилась довіра батьків учнів до нових підходів у навчанні. Майже кожен третій директор вказав на полегшення управління школою (рис. 14).

Рис. 14. Зміни від упровадження нового ДСПО (за відповідями директорів)

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

Більшість учителів уже на першому етапі моніторингу помітили прогрес у розвитку учнів у соціально-емоційній сфері, у сферах творчих здібностей, мови й мовлення (рис. 15).

Наприкінці навчального року (II етап моніторингу) 97,5 % учителів відмітили позитивні зміни в ціннісно-мотиваційній сфері розвитку першокласників, що додалися до змін у сфері соціально-емоційній, творчих здібностей і когнітивній (рис. 16).

Директори шкіл зазначили, що у середовищі вчителів-експериментаторів відбулися зміни у різних сферах, зокрема 99 % директорів указали на більшу обізнаність учителів у компетентнісному навчанні та на чітке розуміння щодо змін у власній діяльності, яких вимагає новий ДСПО (рис. 17).

Інститут тренерства для підготовки вчителів до впровадження ДСПО

Підвищення кваліфікації вчителя початкової школи – одне з важливих завдань на шляху впровадження нового ДСПО. Для його реалізації Міністерство освіти і науки створило інституцію тренерів для вчителів-експериментаторів та організувало навчання із застосуванням сучасних форм і методів навчання. Найпопулярніші формати навчання вчителів у 2017/2018 н. р. – це тренінги та семінари, а також онлайн-тренінги.

Тренери оцінювали ступінь сприйняття вчителями інноваційних підходів до навчання за шкалою від 5 до 1, де 5 – педагоги сприймають інноваційні підходи повністю, а 1 – не сприймають інноваційні підходи повністю. На думку

Рис. 15. Зміни в розвитку учнів у різних сферах за відповідями вчителів (I етап моніторингу 24 жовтня 2017 р.)

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

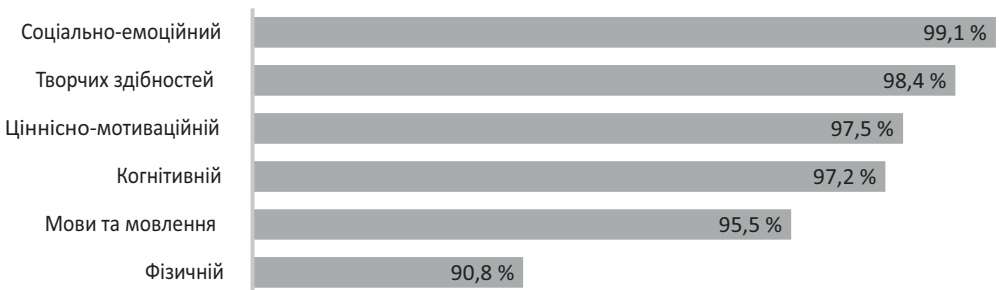

Рис. 16. Зміни в розвитку учнів у різних сферах за відповідями вчителів (II етап моніторингу травень – червень 2018)

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

Рис. 17. **Зміни в середовищі вчителів-експериментаторів (за відповідями директорів)**

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

тренерів, у вчителів пілотних шкіл достатньо високий рівень сприйняття інноваційних підходів до навчання. Так 21,4 % тренерів оцінили сприйняття вчителями інноваційних підходів до навчання 5 ступенем, а 60,7 % – 4-м. Жоден тренер не зазначив, що ступінь сприйняття є низьким.

Для навчання учителів пілотних шкіл за новим ДСПО тренери використовували різноманітні матеріали, серед яких моніторингом визначено чотири найбільш успішні (рис. 18).

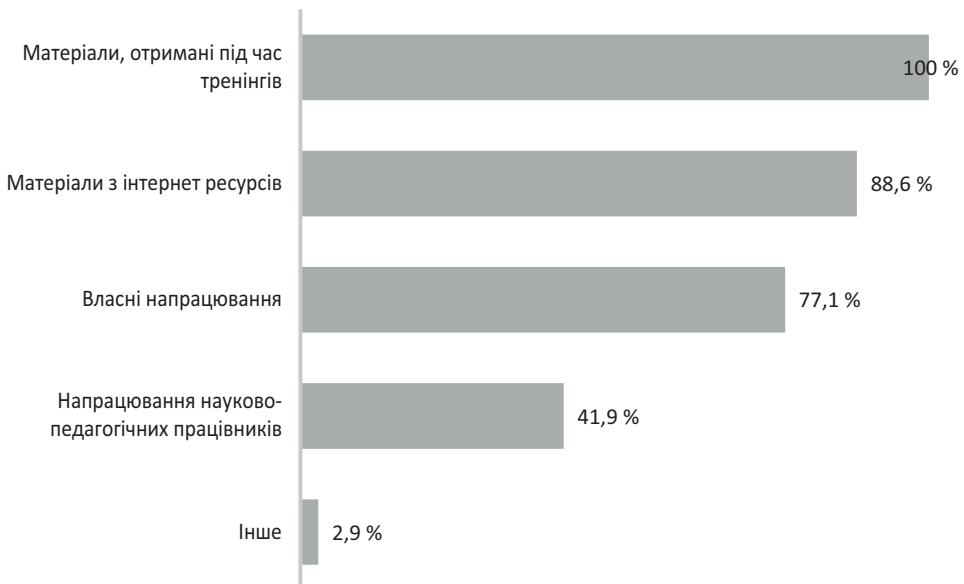

Рис. 18. **Навчально-методичні матеріали для навчання вчителів пілотних шкіл (за відповідями тренерів)**

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

Також 93 % учителів – учасників пілотного проекту відчували підтримку тренерів (рис. 19).

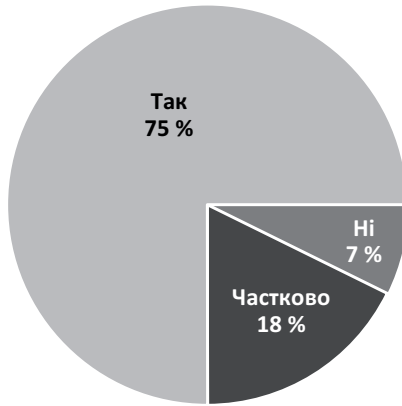

Рис. 19. Чи відчували підтримку тренерів (за відповідями учителів)

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

Відтак, інститут тренерів, започаткований МОН з метою підготовки вчителів до впровадження нового ДСПО, цілком виправдав очікування, покладені на нього.

Навчально-методичне забезпечення пілотних шкіл

Важливою складовою процесу впровадження нового ДСПО є навчально-методичне забезпечення пілотних шкіл. Моніторинг виявив певну закономірність у пріоритетах учителів щодо вибору як форм, так і засобів методичної підготовки. Так, трендовими джерелами інформації у 2017/2018 н. р. були інтернет-ресурси: онлайн-курс початкової школи EdEra, який проходили 76 % учителів, з них оцінили як «дуже корисний» майже 83 %; матеріали сайту «Нова українська школа» (www.nus.org.ua), якими скористалися майже 100 % учителів, а оцінили як «дуже корисні» 84 %; посібник «Порадник для вчителя» оцінили як «дуже корисний» 84 % учителів-респондентів. Серед методичних матеріалів особливою популярністю користуються надані ГС «Освіторія», БФ «Крок за кроком», ВФ «UNICEF» (під час наставницьких зустрічей).

Моніторинг пілотного проекту впровадження нового ДСП зафіксував топ-5 навчальних матеріалів для підготовки до уроків (рис. 20).

Майже всі вчителі використовують теми, запропоновані Модельною навчальною програмою, яка містить рекомендації щодо планування єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Близько третини вчителів-новаторів (31,4 %) користується темами, розробленими самостійно (рис. 21).

Серед учителів – учасників пілотного проекту великий відсоток креативно налаштованих фахівців, які мають власне бачення змістового наповнення

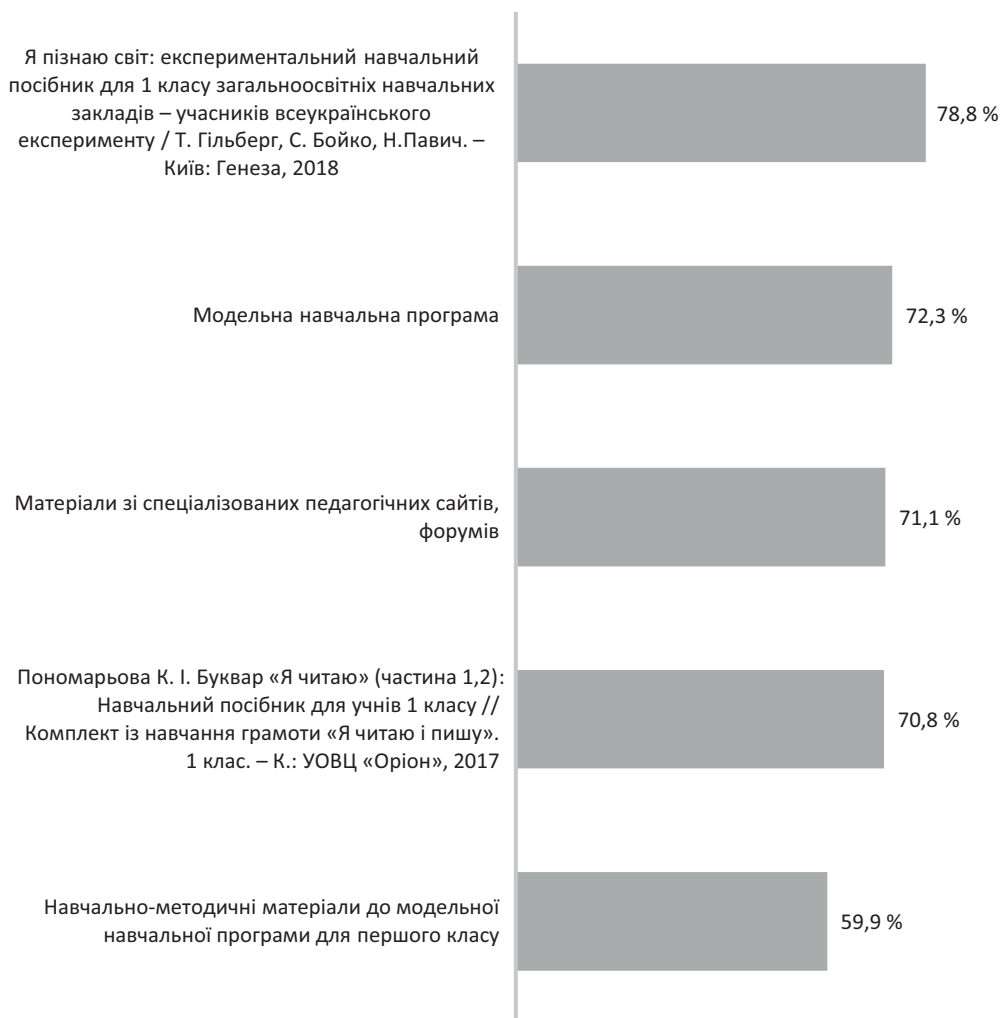

Рис. 20. Топ-5 навчальних матеріалів, які використовують учителі для підготовки до уроків

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

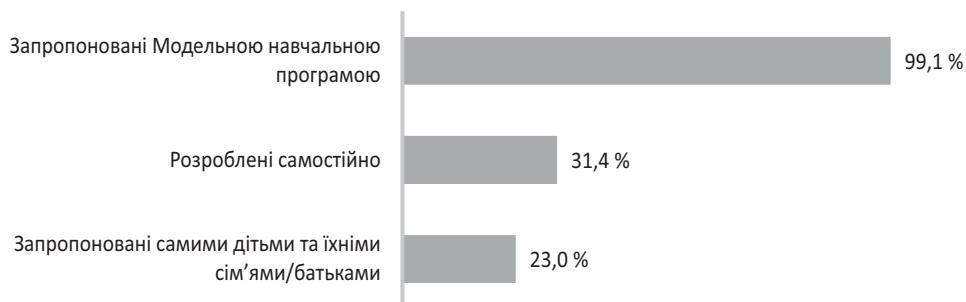

Рис. 21. Теми, які використовують учителі під час формування тематичного планування

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

освітніх програм, або вже використовують власні напрацювання в роботі. Більше половини педагогів (55 %), за їхніми відповідями, цілком готові до розробки власних освітніх програм (рис. 22).

Одним із викликів при впровадженні нового Держстандарту початкової школи є визначення підходів до оцінювання усіх видів діяльності учнів перших класів.

Більша частка директорів указала на те, що вчителі використовують оціночні судження або словесні характеристики. Тільки 1,3 % директорів зазначили, що педагоги використовують власну розроблену шкалу балів (рис. 23).

I етап моніторингу показав, що більшість учителів використовували ігрові підходи під час організації навчання учнів. Проте II етап моніторингу засвід-

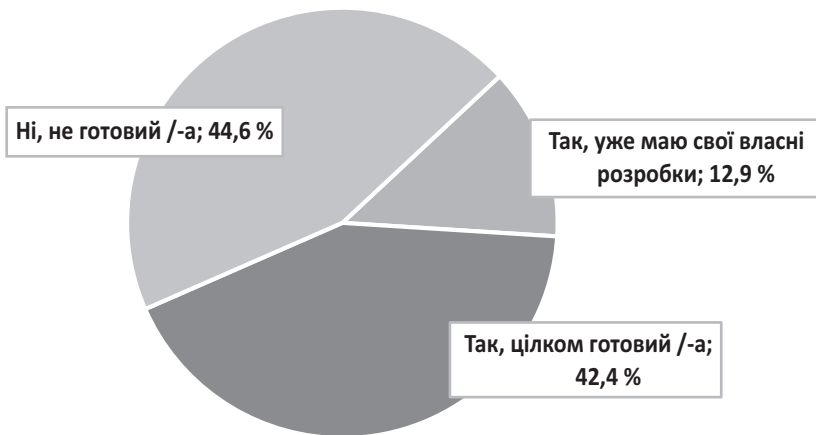

Рис. 22. Готовність учителів до розробки власних освітніх / модельних програм
Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

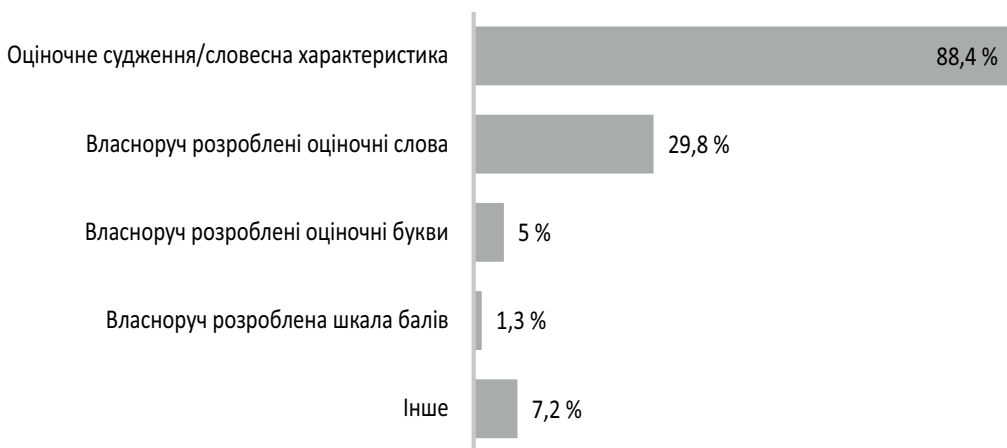

Рис. 23. Підходи до оцінювання успішності учнів (за відповідями директорів)
Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

чив, що 82 % учителів відійшли від ігрової методики і в 2018 р. використовували інтегровано-предметні підходи (рис. 24).

Рис. 24. Підходи, які використовують учителі під час організації навчання учнів

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

Матеріально-технічне забезпечення пілотного проекту НУШ

Протягом першого року пілотування нового ДСПО відбулися вагомі зміни в рівні забезпечення експериментальних класів засобами навчання. Спостерігається позитивна динаміка комплектування класів усіма видами наочно-дидактичних матеріалів, різноманітних навчальних наборів тощо.

На рис. 25 показано зростання рівня забезпечення засобами навчання у 2018 р. порівняно з 2017 р. – удвічі майже за всіма позиціями.

Найкраще вчителі забезпечені принтерами та комп'ютерами (рис. 26).

Додаткові кошти, виділені протягом 2017/2018 н. р. на підтримку пілотного проекту, в основному спрямовувались на придбання додаткового обладнання кабінетів початкової школи (80 %), ремонт кабінетів (3 %), премії та грошові винагороди вчителям-експериментаторам (10 %), різне (7 %).

Зі 100 шкіл – учасників експерименту 18 є опорними (рис. 27). Зокрема, у Тернопільській області опорними закладами є 3 з 4 шкіл – учасників експерименту.

Нова українська школа і батьки учнів перших класів

Моніторинг пілотного проекту дослідив ставлення батьківського загалу до впровадження Державного стандарту початкової освіти. Загалом було опитано та проаналізовано відповіді 1 158 батьків учнів, які навчалися в перших класах 100 пілотних шкіл. У цілому вони позитивно ставляться до запроваджених змін. Невелика частка респондентів (12 %) висловила нейтральне ставлення (рис. 28).

Високим є рівень обізнаності батьків щодо змісту Концепції «Нова українська школа» – 94 %.

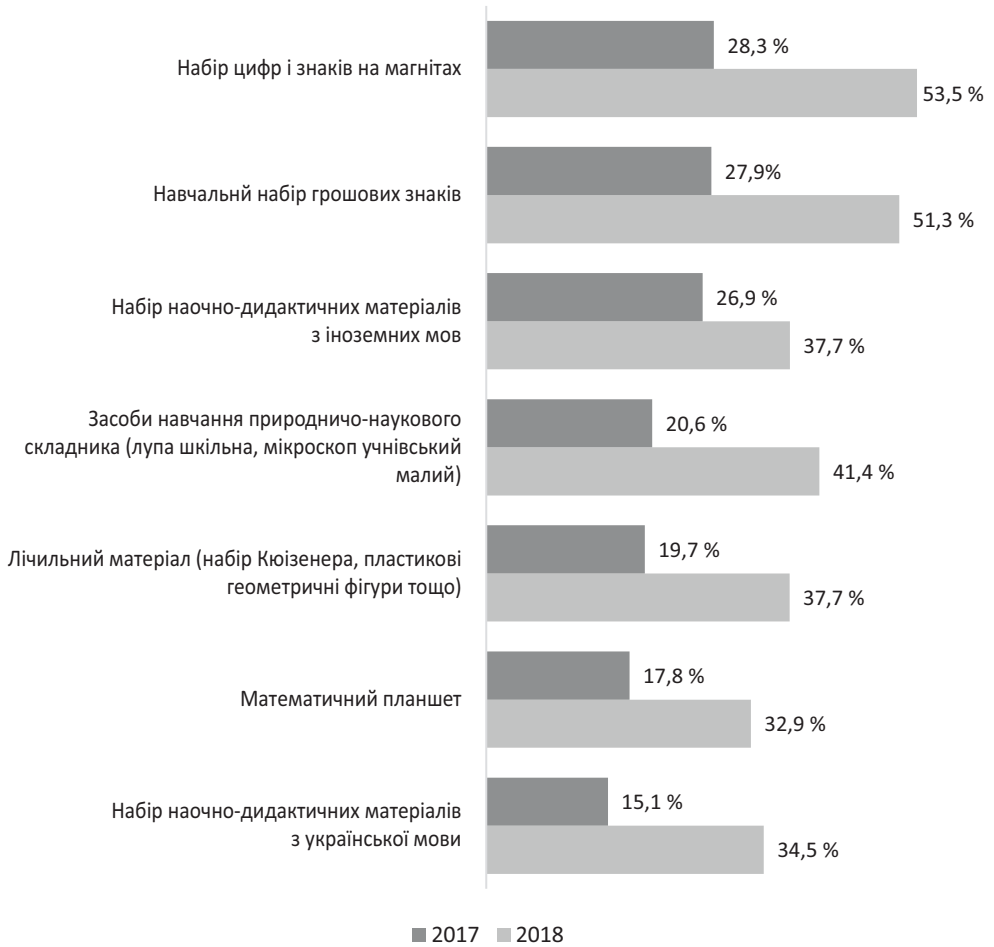

Рис. 25. Рівень забезпечення засобами навчання

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

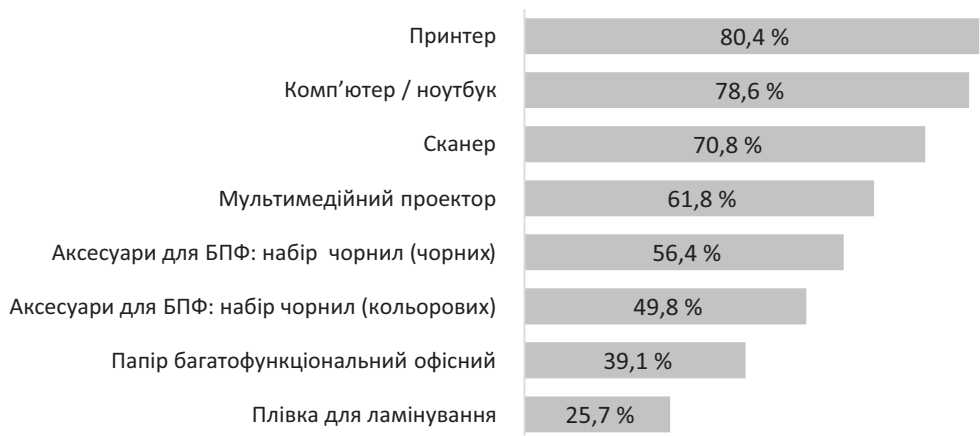

Рис. 26. Рівень забезпечення оргтехнікою

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

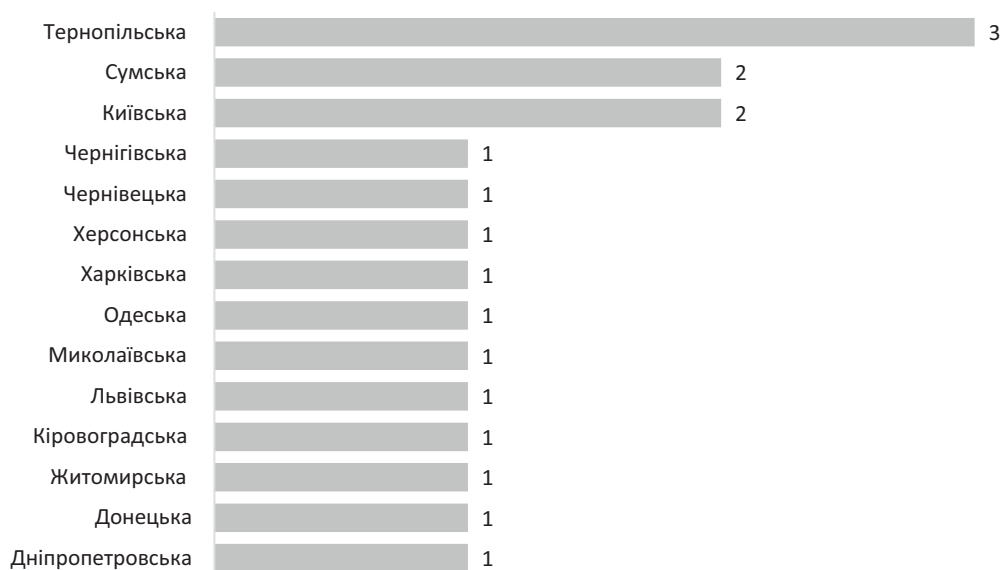

Рис. 27. Опорні школи – учасники експерименту

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

Рис. 28. Розподіл відповідей батьків учнів щодо ставлення до змін у початковій освіті

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

Аналіз очікувань батьків від оновлення змісту початкової школи рейтингується за такими показниками: 78 % батьків сподіваються, що дитина отримає якісну освіту; 69,1 % бажають, щоб дитина набула вмінь навчатися та пізнавати світ упродовж життя; 60,7 % вважають важливим розвиток талантів і здібностей дитини за підтримки вчителя. Найважливішими принципами співпраці школи і родини батьки вважають наступні: рівноправне партнерство між шко-

лою і батьками (88,1 %), гуманізація взаємин педагогів і батьків (76,9 %), пріоритетність родинних цінностей виховання (66,3 %) (рис. 29).

Батьки першокласників позитивно реагують на участь шкіл, де навчаються їхні діти, у пілотному проекті.

Серед засад виховання і навчання, закладених у зміст нового Державного стандарту початкової освіти, батькам учнів найбільше імponує принцип радості пізнання та розвитку особистості. Відповідаючи на питання «за якими принципами повинна будуватися співпраця школи і родини?» 88 % батьків обрали відповідь «рівноправне партнерство «школа і родина учня».

Батьки учнів загалом на досить високому рівні оцінюють відповідність обладнання класів. Серед пропозицій, висловлених ними, найчастіше звучить необхідність доукомплектування класних кімнат навчальними центрами з математики.

Моніторинг упровадження нового Державного стандарту початкової освіти зафіксував певні тенденції, позитивну динаміку низки досліджуваних показників і дозволив зробити висновки, що це упровадження супроводжувалось рядом позитивних наслідків. Серед них:

- підвищення рівня фахової підготовки вчителів;
- зростання обізнаності вчителів щодо суті компетентнісного навчання;
- підвищення зацікавленості учнів у навчанні;
- зафіксовано значні позитивні зміни в розвитку учнів у багатьох сферах;
- зростання довіри батьків до НУШ;
- 42 % учителів цілком готові до розробки власних освітніх / модельних програм;
- 13 % учителів уже мають власні розробки освітніх / модельних програм;
- 76,3 % учителів проходили/проходять онлайн-курс початкової школи EdEra, із них 82,6 % оцінили ресурс як дуже корисний;
- 99,7 % учителів користуються матеріалами сайту Нова українська школа, із них 84,1% оцінили матеріали як дуже корисні;
- 84,1 % учителів оцінили «Порадник для вчителя» як дуже корисний;
- найбільш успішні методи моніторингу діяльності вчителя для тренерів – спостереження за діяльністю вчителя з подальшим зворотним зв'язком та спілкування з учнями;

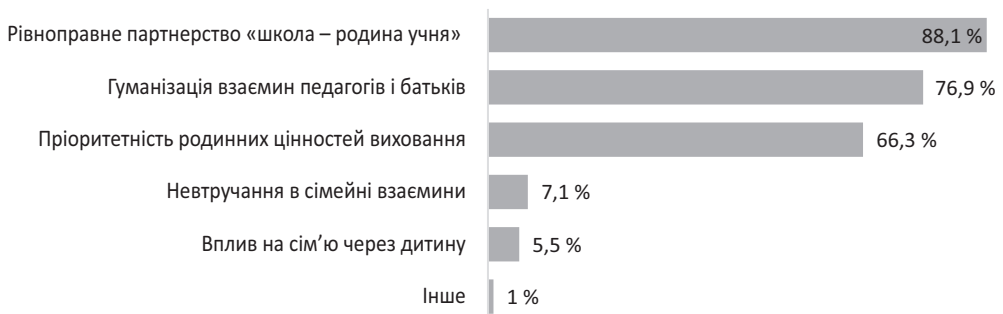

Рис. 29. Розподіл відповідей батьків учнів за принципами, на яких, на їхню думку, повинна будуватися співпраця школи і родини

Складено за даними ДНУ «Інститут освітньої аналітики».

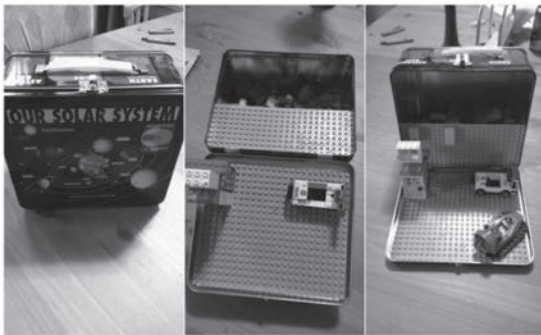
- 93 % учителів відчували підтримку тренера;
- 88,4 % учителів при оцінюванні успішності учнів використовували оціночне судження / словесну характеристику;
- 82 % учителів використовували інтегровано-предметні підходи до організації навчання учнів;
- 48 % директорів і 25 % учителів указали, що обладнання класних кімнат повністю відповідає вимогам нового ДСПО;
- 34,7 % директорів зазначили, що школа отримує достатню фінансову підтримку;
- 79,4 % директорів використовують додаткові кошти на навчальне обладнання кабінетів;
- 80,4 % пілотних класів забезпечені принтером, 78,6 % – комп'ютером/ноутбуком, 70,8 % – сканером;
- у другому півріччі 2017/2018 н. р. значно зріс рівень забезпечення засобами навчання в порівнянні з жовтнем 2017 р. (I етап).

Забезпечення ігровими наборами учнів перших класів закладів загальної середньої освіти (проект LEGO)

Міністерство освіти і науки України співпрацює із The LEGO Foundation (королівство Данія) з моменту підписання у 2010 р. Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та фондом The LEGO Foundation. Відповідно до положень вищезазначеного Меморандуму в 2018/2019 н. р. всі перші класи закладів загальної середньої освіти (близько 17 тисяч шкіл з усієї України) будуть безкоштовно забезпечені ігровими наборами LEGO, які допоможуть впроваджувати ігрові та діяльнісні методи навчання в освітній процес (рис. 30).

Також тренери The LEGO Foundation допомогли українським педагогам опанувати методики для ефективного використання конструкторів у навчанні. Було проведено тренінги для 1 150 тренерів Нової української школи, додатково протягом червня–серпня 2018 р. заплановано тренінги для 3 500 учителів, які навчатимуть першачків у 2018/2019 н. р.

LEGO Play Box

LEGO Six Brix

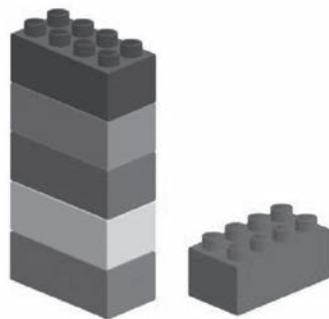

Рис. 30. Ігрові набори LEGO

Побудовано Департаментом загальної середньої та дошкільної освіт МОН України.

У березні 2018 року ігровими наборами LEGO вже забезпечено 100 пілотних закладів загальної середньої освіти та 25 обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Подальше отримання ігрових наборів LEGO відбувається за встановленим графіком у чотири етапи: червень 2018 року, вересень 2018 року, листопад 2018 року, квітень 2019 року (рис. 31).

Рис. 31. Етапи отримання ігрових наборів LEGO

Побудовано за даними Департаменту загальної середньої та дошкільної освіт МОН України.

Реалізація рівного доступу до якісної освіти

Розвиток опорних шкіл

Створення опорних шкіл (ОШ) – ініціатива, тісно пов’язана як з необхідністю підвищення якості освіти, так і з процесом децентралізації влади; відображає зростаючий вплив громад на важливі складові умов життя населення сільських територій. Організація опорних шкіл сприяє забезпеченню рівного доступу до якісної освіти дітей, що проживають у сільській місцевості і донедавна відвідували школи з низькою наповнюваністю, де один учитель викладав декілька навчальних предметів, що призводило до зниження якості провадження освітньої діяльності та неефективності функціонування шкільної мережі. Відповідно до місцевих реалій оптимізація шкільної мережі відбувається шляхом реорганізації закладів освіти, створення освітніх округів, опорних шкіл і філій.